

Multikulturalizmus és diverzitás a 21. században
Nemzetközi tudományos konferencia
Beregszász, 2018. március 27–28.

Полікультурність та різноманітність у 21 столітті
Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 27–28 березня 2018 року

Multiculturalism and Diversity in the 21st Century
International Academic Conference
Berehove, March 27–28, 2018

Absztraktkötet

Збірник тез доповідей

Book of Abstracts

MULTIKULTURALIZMUS ÉS DIVERZITÁS A 21. SZÁZADBAN

Nemzetközi tudományos konferencia
Beregszász, 2018. március 27–28.

Absztraktkötet

Szerkesztette:

Nagy-Kolozsvári Enikő – Kovács Szilvia

„RIK-U” Kft.
Ungvár
2018

УДК: 061.3

II– 79

A kiadvány a 2018. március 27–28-án Beregszászban megtartott a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológia Tanszéke és az Ungvári Nemzeti Egyetem Történelem és Nemzetközi Kapcsolatok Karának Multikulturális Oktatás és Fordítás Tanszéke által rendezett *Multikulturalizmus és diverzitás a 21. században* című nemzetközi tudományos konferencia absztraktjait tartalmazza.

Készült a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Kiadói Részlegének műhelyében

Szerkesztette:

Nagy-Kolozsvári Enikő – Kovács Szilvia

Korrektúra: *Grica-Varcaba Ildikó, Lőrinc Marianna, Kordonec Olekszandr*

Tördelés: *Tótin Viktória, Dobos Sándor*

Borítóterv: *Kolozsvári István, Dobos Sándor*

A borítón látható fotót készítette: *Jablonykó Tamás*

ETO-besorolás: *a II. RF KMF Apáczai Csere János Könyvtára*

A kiadásért felel: *Orosz Ildikó, Dobos Sándor*

A közölt absztraktok tartalmáért a szerzők a felelősek.

A tudományos rendezvényt és a kiadvány megjelenését támogatta:

Kiadó és nyomdai munkák: „RIK-U” Kft.
88000 Ungvár, Gagarin u. 36. E-mail: print@rik.com.ua
Felelős vezető: Sztanyisevszkij Jevgen

ISBN 978-617-7692-09-5

© Nagy-Kolozsvári Enikő – Kovács Szilvia, 2018

© A szerzők, 2018

ПОЛІКУЛЬТУРНИСТЬ ТА РІЗНОМАНІТНІСТЬ У 21 СТОЛІТТІ

Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 27–28 березня 2018 року

Збірник тез доповідей

За редакцією:

Еніке Надь-Коложварі – Сільвія Ковач

ТОВ «РІК-У»
Ужгород
2018

УДК: 061.3

П– 79

Збірник містить тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Полікультурність та різноманітність у ХХІ столітті», яка відбулася 27–28 березня 2018 року в м. Берегове. Організаторами конференції стали кафедра філології Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці ІІ і кафедра полікультурної освіти та перекладу факультету історії та міжнародних відносин Ужгородського національного університету.

Підготовлено у видавничому відділі
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці ІІ

За редакцією:

Еніке Надь-Коложварі – Сільвія Ковач

Коректура: *Ільдико Гріца-Варцаба, Маріанна Леврінц, Олександр Кордонець*

Верстка: *Вікторія Товтін, Олександр Добош*

Обкладинка: *Іштван Коложварі, Олександр Добош*

Автор фото на обкладинці: *Анатолій Яблонько*

УДК: *Бібліотечно-інформаційний центр “Опацої Черє Янош” при ЗУІ ім. Ф.Р. ІІ*

Відповідальний за випуск: *Ільдико Орос, Олександр Добош*

За зміст тез відповідальність несуть автори.

Проведення конференції та друк збірника здійснено за підтримки:

Видавництво та поліграфічні послуги: ТОВ «РІК-У»
88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36. E-mail: print@rik.com.ua
Генеральний директор: Станішевський Євген Вікторович

ISBN 978-617-7692-09-5

© Еніке Надь-Коложварі – Сільвія Ковач, 2018

© Автори, 2018

MULTICULTURALISM AND DIVERSITY IN THE 21ST CENTURY

International Academic Conference
Berehove, March 27–28, 2018

Book of Abstracts

Edited by:

Enikő Nagy-Kolozsvári – Szilvia Kovács

”RIK-U” LLC
Uzhhorod
2018

УДК: 061.3

П– 79

The publication includes papers presented at the international academic conference, "Multiculturalism and Diversity in the 21st Century" held on 27–28 March, 2018 in Berehove. The academic event was organised by the Department of Philology of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education and the Department of Multicultural Education and Translation, Faculty of History and International Relations of Uzhhorod National University.

Prepared at the Publishing Department of
Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

Edited by:

Enikő Nagy-Kolozsvári – Szilvia Kovács

Proof-reading: *Ildikó Gríca-Varcaba, Marianna Lőrinc, Olekszandr Kordonec*

Makeup: *Viktória Tótin, Sándor Dobos*

Book cover: *Kolozsvári István, Sándor Dobos*

Book cover photograph by *Tamás Jablonykó*

Universal Decimal Classification (UDC): *The Apáczai Csere János Library of
Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education*

Responsible for publishing: *Ildikó Orosz, Sándor Dobos*

Authors are responsible for the content of abstracts.

The international academic conference and the publication of abstracts sponsored by:

Publishing and printing: "RIK-U" LLC
88000 Uzhhorod, Gagarin Street, 36. E-mail: print@rik.com.ua
Responsible manager: Jevgen Stanyisevskiy

ISBN 978-617-7692-09-5

© Enikő Nagy-Kolozsvári – Szilvia Kovács, 2018

© Authors, 2018

TARTALOM – ЗМІСТ – CONTENTS

<i>AFSHAR, NAEIMEH</i> : EFFECTS OF L1 DOMINANCE ON THE ACQUISITION OF ENGLISH SOUNDS BY TURKISH/PERSIAN BILINGUALS	15
<i>ALBERT ÁGNES</i> : KREATIVITÁS A NYELVOKTATÁSBAN	16
<i>ALKHRISHEH, HAZIM</i> : MOTIVATION, ATTITUDE AND EFFORT TOWARDS LEARNING ENGLISH: THE CASE OF MUTAH UNIVERSITY JORDANIAN MALE AND FEMALE STUDENTS.....	20
<i>ANDREYKO, VITALIY</i> : НОВА ПАРАДИГМА ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКОГО МІЖДЕРЖАВНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ЯК ПРИКЛАД ЦИВІЛІЗОВАНОГО СПІВІСНУВАННЯ ДВОХ КРАЇН	22
<i>BÁLINT, EMMA JÚLIA</i> : DIVERSITY OF MENTAL ILLNESSES IN THE HISTORY OF SOCIAL MEDIA IN THE 21 ST CENTURY	27
<i>BANYAS, VOLODYMYR / БАНЯС, В. В.; БАНЯС, Н. Ю.</i> : МАЛОВІДОМИЙ ІВАН ФРАНКО: ПОВІСТЬ «МІСІЯ» (ДО 130-ЛІТТЯ ВІД ЧАСУ ПЕРШОЇ ПУБЛІКАЦІЇ).....	30
<i>BARANY, ADALYBERT</i> : ВПЛИВ ПОДІЙ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ НА СВІТОГЛЯД ІМПЕ КЕРТЕСА ТА ЙОГО ВІДОБРАЖЕННЯ В РОМАНІ «ЗНЕДОЛЕНІСТЬ».....	33
<i>BÁRÁNY ERZSÉBET</i> : KORSZERŰ KÉTNYELVŰ SZÓTÁRAK ALKALMAZÁSA A KÁRPÁTALJAI MAGYAR ISKOLÁK UKRÁN NYELV ÓRÁIN.....	36
<i>BEREGSZÁSZIANIKÓ</i> : A MAGYAR NYELV ÉRETTSÉGI VIZSGA TARTALMA MINT NYELVI TERVEZÉSI KÉRDÉS A KÁRPÁTALJAI MAGYAR ISKOLÁKBAN	40
<i>BODOR VIKTÓRIA</i> : A DIALEKTOLÓGIAI ISMERETEK ALKALMAZÁSÁNAK FONTOSSÁGA AZ ÓVODAI ANYANYELVI NEVELÉSBEN (EGY EMPIRIKUS FELMÉRÉS EREDMÉNYEI ALAPJÁN).....	43
<i>BOGNÁR, CSABA</i> : UNIFORMIZED MULTICULTURALISM: WORLD STATE, UNIVERSAL LEGAL SYSTEM AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE AT THE DAWN OF CYBORG BEING.....	48
<i>CHONKA, TETIANA</i> : КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА У ТВОРАХ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ.....	53
<i>CSÁSZÁR ISTVÁN</i> : SZOVJET–MAGYAR KAPCSOLATOK 1964-TŐL NAGYKÖVETI JELENTÉSEK ALAPJÁN, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A KÁRPÁTALJAI MAGYARSÁGRA	60
<i>CSERNICKÓ, ISTVÁN</i> : BILINGUAL EDUCATION MODEL FOR THE MINORITIES: ALWAYS THE BEST SOLUTION?.....	62
<i>CSILLIK, ÉVA</i> : EFFECTIVE PRACTICES FOR MEETING THE LEARNING NEEDS OF ‘SUPERDIVERSE’ MULTI-LANGUAGE LEARNERS IN EARLY CHILDHOOD CLASSROOMS	70
<i>DEMCHENKO, INHA</i> : ПОЛІКУЛЬТУРНА ОСВІТА ІНОЗЕМЦІВ – МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ.....	73

DOBOS, SÁNDOR: OFFICIAL REGULARIZATION OF SETTLEMENT NAMES ON THE TERRITORY OF PRESENT-DAY TRANS-CARPATIA IN THE ERA OF THE FIRST CZECHOSLOVAK REPUBLIC (1919–1938).....	79
DUDICS LAKATOS KATALIN: MIT NEVEZNEK NYELVJÁRÁSNAK A KÁRPÁTALJAI MAGYAR ISKOLÁKBAN?.....	85
FÁBIÁN, MÁRTA: LISTENING STRATEGIES USED BY MONO- AND BILINGUAL MAJORS OF ENGLISH AT THE F. RÁKÓCZI II TRANSCARPATIAN HUNGARIAN INSTITUTE.....	88
FÁBIÁN NÉMETH, BEÁTA: LINGUISTIC LANDSCAPE AS A WAY OF PUBLIC COMMUNICATION IN VINOGRADOVO.....	91
FAILASOFAH, FAILASOFAH: STUDENTS’ CRITICAL LITERACY DEVELOPMENT: A STUDY OF TEACHERS’ INSTRUCTIONAL PRACTICES.....	94
FEISAL, AZIEZ: DEVELOPMENT OF ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE IN AN ISLAMIC BOARDING SCHOOL IN INDONESIA: A DYNAMIC SYSTEM PERSPECTIVE.....	95
FODOR, KATALIN: EFL TEACHERS’ TECHNOLOGICAL USE: POSSIBILITIES, ROUTINE AND EXPECTATIONS OF GENERATION Z.....	96
GÁLADÉL: A VALLÁSI KÖLCSÖNHATÁSOK NYOMAI A NÉPI KÉZIRATOS FÜZETEKBE.....	100
GAZDAG VILMOS: AZ OROSZ ÉS UKRÁN KÖLCSÖNSZAVAK KÁRPÁTALJAI MAGYAR NYELVJÁRÁSOKBAN VALÓ ELTERJEDTSÉGÉRŐL ÉS ALAKVÁLTOZATAINAK LÉTREJÖTTÉRŐL.....	106
H. TÓTH ISTVÁN: HOZZÁJÁRULÁS A KÁRPÁTALJAI HELYESÍRÁS-TANÍTÁS MINDENNAPJAIHOZ.....	112
HIRES-LÁSZLÓ KORNÉLIA: NYELVI TÁJKÉP BEREGSZÁSZBAN.....	113
HNATYK, KATALIN: NEW WINDS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN TRANSCARPATIA.....	118
ГОРБАТ, ІРИНА ЛЮБА: КУЛЬТУРНЕ РОЗМАЇТТЯ І ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО, ВІДОБРАЖЕНІ В КУЛЬТУРНИЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОВІТОВОГО МУЗЕЮ САТУ-МАРЕ.....	123
HUSZTI, ILONA: REALISATION OF REFLECTIVE TEACHING DURING THE TEACHING PRACTICE OF ENGLISH MAJOR STUDENTS.....	127
ILLÉS, ÉVA: MONOLINGUALS IN A MULTILINGUAL LANDSCAPE.....	132
KARMACSI ZOLTÁN: EGY KÁRPÁTALJAI GASZTROFESZTIVÁL NYELVI TÁJKÉPE.....	136
KÉSZ BARNA: MULTIKULTURALIZMUS A SZOVJET HADSEREGBEN – KÁRPÁTALJAI MAGYAR KATONÁK BESZÁMOLÓI ALAPJÁN.....	140
KÉSZ BARNABÁS: INTERETNIKUS JELENSÉGEK A KÁRPÁTALJAI MAGYARSÁG TÁRGYI KULTÚRÁJÁBAN.....	146
KÉSZ MARGIT: INTERKULTURÁLIS KÖLCSÖNHATÁS A KÁRPÁTALJAI FOLKLÓRBA SZAKRÁLIS SZÖVEGEK ELEMZÉSE ALAPJÁN.....	150

KÉSZ RÉKA: KULTÚRÁK TALÁLKOZÁSA KÜLFÖLDÖN MUNKÁT VÁL- LALÓ KÁRPÁTALJAI NŐK NARRATÍVÁI ALAPJÁN	155
KHAVAVCHAK, OLEG: ЕМОТИВНИЙ ДИСКУРС «ІСТОРИЇ РУСІВ»	162
KONTRA H., EDIT: FLIPPED CLASSROOMS IN APPLIED LINGUISTICS: PROMOTING 21 ST CENTURY SKILLS FOR LEARNING.....	169
KORDONETS, OLEKSANDR: МОТИВ СМЕРТІ У НОВЕЛАХ «ЗВИЧАЙ- НА ІСТОРІЯ» Б. ЛЕПКОГО ТА «ЗАПИСКИ НЕДУЖОЇ ЛЮДИНИ» О. ПЛЮЩА	173
KOVÁCS SZILVIA: AUTONÓM NYELVTANULÁS ÉS NYELVTANULÁSI STRATÉGIÁK HASZNÁLATA.....	180
KOZMÁCS ISTVÁN: KIS HAL A NAGY TENGERBEN VAGY NAGY HAL A TÓBAN? A KISEBBSÉGI ÍRÓ DILEMMÁJA.....	182
KYCHAK, OKSANA: ЛЮДИНА ЗАКАРПАТСЬКОГО ПОРУБІЖЖЯ: ПО- ЛІКУЛЬТУРНІСТЬ, ПАРАДИГМИ ПРИКОРДОННЯ ТА МІСЦЕВИ МЕНТАЛЬНІ КОРДОНИ В ЦЕНТРІ ЄВРОПИ	183
KYSHARI, BETTINA: РОЛЬ НАТО У ФОРМУВАННІ СУЧАСНИХ МІЖНА- РОДНИХ ВІДНОСИН	190
LEBOVICS VIKTÓRIA: NAGYÍTÓ ALATT A TOLMÁCSOLÁS	194
LECHNER ILONA: A KONTEXTUS SZEREPE A FORDÍTÁSBAN.....	196
LIBAK, NATALIA: НЕОЛОГІЗМИ У «ВЕЛИКОМУ ТЛУМАЧНОМУ СЛОВНИКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ» ЗА РЕДАКЦІЄЮ В.Т. БУСЕЛ.....	200
LIZÁK, KATALIN: EFL INSTRUCTION IN THE 21 ST CENTURY: MEETING THE CHALLENGES.....	203
LŐRINCZ, MARIANNA: CONCEPTUALIZING EFFECTIVE TEACHING.....	208
LYASHYNA, ALLA: ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДА- ЧІВ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	214
MÁDI, GABRIELLA: LANGUAGE, POWER, ASSIMILATION, AND MINORITIES IN MULTILINGUAL SPACE (BASED ON CONTEMPORARY HUNGARIAN NOVELS).....	218
MAJOR, ÉVA: THE TRUE MYTH – CAN A UNIVERSITY LECTURE BE INTERACTIVE?.....	220
MARHITYCH, DIANA: УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ УКРАЇНИ З ЄС: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	224
MÁRKU ANITA: NYELVI TÁJKÉR: AZ INTERNETES MÉMEK KÁRPÁTAL- JAI MAGYAR VONATKOZÁSAI	229
KOGA, MASAYUKI: ІСТОРІЯ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІДНОСИН МІЖ ЯПОНІЄЮ ТА УКРАЇНОЮ	233
MÁTÉ RÉKA: KÖZÉPPONTBAN A NYELVTANULÓ: TÖBBNYELVŰSÉG A GYAKORLATBAN	236
MEDGYES, PÉTER: THE NATIVE/NONNATIVE CONUNDRUM REVISITED	239

MELEHANYCH, HANNA: СТРАТЕГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ЗАКАРПАТТЯ).....	240
MILLISITS MÁTÉ: A HOLLAND–MAGYAR REFORMÁTUS KAPCSOLATOK ÉVSZÁZADAI	245
MOLNÁR D. ISTVÁN: A NYELVI ÖSSZETÉTEL VÁLTOZÁSA KÁRPÁTALJA TERÜLETÉN 1880–1910 KÖZÖTT.....	246
MOLNÁR JÓZSEF: AZ ANGOL NYELV ISMERETE KÁRPÁTALJÁN – A 2001-ES UKRAJNAI NÉPSZÁMLÁLÁS ADATAI ALAPJÁN	249
MÓNUS DÓRA: DRÁMAPEDAGÓGIAI MÓDSZEREK AZ ANYANYELVOKTATÁSBAN.....	254
MOSKALENKO, OLENA: КРОС-КУЛЬТУРНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК ЧИННИК ВПЛИВУ НА ПРОФЕСІЙНУ АНГЛОМОВНУ КОМУНІКАЦІЮ.....	258
MOTRUK, VIKTOR: ЧИТАННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ МЕТОД ПІДТРИМАННЯ І РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНО-ФАХОВИХ МОТИВІВ УСНОГО МОВЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ (НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ).....	262
MYSHKO, ANATOLIY: ФІНЛЯНДІЯ ТА НАТО	267
MYSHKO, SVITLANA: ВИВЧЕННЯ КУЛЬТУРИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ	273
NAGY-KOLOZSVÁRI ENIKŐ: INTERKULTURÁLIS KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE IDEGEN NYELVŰ GYERMEKIRODALOM SEGÍTSÉGÉVEL.....	277
NEMES, ZSOLT: TEACHING HUNGARIAN IN THE US HUNGARIAN WEEKEND SCHOOLS: HERITAGE OR FOREIGN LANGUAGE APPROACH?.....	278
NSHIWI, DARIN: THE IMPACT OF MULTI-COMPETENCE APPROACH ON LEARNING VOCABULARY AND SPEAKING SKILLS OF A THIRD LANGUAGE BY SYRIAN ADULT LEARNERS	279
NYLABOVICH, YANA: УКРАЇНСЬКО-СЛОВАЦЬКІ НЕВІДПОВІДНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ В КОНТЕКСТІ КАТЕГОРІЇ ЧИСЛА ІМЕННИКА	280
ÖVEGES ENIKŐ: NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM: A MEGOLDÁS A MAGYAR NYELVOKTATÁS PROBLÉMÁIRA?	284
VIRAG, PAUL: СПІВЖИТТЯ ТА БАГАТОЕТНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В ПОВІТІ САТУ-МАРЕ У ХХІ СТОЛІТТІ	289
PELESKEI, VIKTORIA: MULTICULTURAL PERSPECTIVES IN FOREIGN LANGUAGE EDUCATION IN CANADA.....	292
PENCKÓFER JÁNOS: SZEMÉLYESSÉG, ÖNÉLETÍRÁS-JELLEG, „KÁRPÁTALJAI OLVASAT” BALLA LÁSZLÓ ÉLETMŰVE ALAPJÁN.....	298
PILIPENKO, GLEB: СЕРБСКИЙ ЯЗЫК В ВЕНГЕРСКИХ ШКОЛАХ ВОЕВОДИНЫ: ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ЛИНГВИСТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ.....	301

W. PILLAR, GRANVILLE: A CRITIQUE OF HEMISPHEROLOGY, MODALITY PREFERENCE AND LEARNING STYLES.....	308
PITRA, NELYA: НІМЕЦЬКИЙ МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ.....	315
POLYOVIIY, MYKOLA: ПЕРСПЕКТИВИ ЕВОЛЮЦІЇ КУЛЬТУРНОГО РІЗНОМАНІТТЯ СВІТУ ДО СЕРЕДИНИ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	318
POPOVYCH, NATALIA: РЕЛІГІЙНА ТЕРМІНОЛОГІЯ У ПЕРЕКЛАДАХ ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ (НА ПРИКЛАДІ ПЕРЕКЛАДІВ ДАВНЬО-ГРЕЦЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ).....	323
ПЕВСЕ, АНДРЕЯ: ТРУДНОЩІ, ЩО ВИНИКАЮТЬ У ПРОЦЕСІ СПІЛКУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ УГОРЦЯМИ.....	327
PUSKÁS VERONIKA: ISKOLAI NYELVI TÁJKÉR NAGYBEREGEN.....	330
R. FEDOR, ANITA: INVESTMENT INTO HUMAN CAPITAL BY WOMEN WHO ARE TEMPORARILY AWAY FROM LABOUR MARKET.....	334
SHELEMBА, MYKHAYLO; SHELEMBА, MARTA: ВПЛИВ УГОРСЬКОГО ЧИННИКА НА ОСОБЛИВОСТІ ПАРТІЙНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	338
SHPENIK, KATERYNA-MARIA: LANGUAGE POLICY OF THE EUROPEAN UNION.....	346
SHPENIK, SILVIA: USING SOCIAL MEDIA IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES.....	351
STEFUCA, VIKTÓRIA: ТРУДНОЩІ УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ВЛАСНИХ НАЗВ.....	355
SZABÓ, NOÉMI: CROSS-LINGUISTIC INTERACTION IN THIRD LANGUAGE LEARNING.....	357
SZAMBOROVSZKYNÉ NAGY IBOLYA: NEMZETISÉGI DIVERZITÁS KONTRA BIRODALMI UNIFORMIZÁLÁS. A SZOVJET OKTATÁSPOLITIKA JANUS-ARCÚSÁGA (1953–82 KÖZÖTT).....	359
SZILÁGYI LÁSZLÓ: EGYNYELVŰ ÉS TÖBBNYELVŰ KÖRNYEZETBEN FELNŐTT TANULÓK NYELVTANULÁSI STRATÉGIÁI ANGOLÓRÁN.....	361
TASKOVICS OKSZANA: KÖZÖSSÉGI OLDALAK A NYELVOKTATÁSBAN.....	365
TODOROV, IHOR: СУЧАСНІ ГЕОПОЛІТИЧНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ.....	368
TODOROVA, ANNA: EASTERN PARTNERSHIP AND EXPANSION: THE UKRAINIAN PERSPECTIVE.....	373
TODOROVA, NATALIA: INTERCULTURAL COMMUNICATIVE COMPETENCE AND CRITICAL CULTURAL AWARENESS: IMPLICATIONS FOR THE UKRAINIAN ESP CONTEXT.....	379
TÓTH ENIKŐ: A MAGYAR NYELV MEGJELENÉSE GECSE NYELVI TÁJKÉPÉBEN.....	384

<i>TYSHCHUK, ALLA</i> : ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ У ВНЗ УКРАЇНИ: ЗМІСТОВНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД.....	387
<i>US, HANNA</i> : ТЕРМІН «ДИТИНА» В ТЕРМІНОЛОГІЇ СІМЕЙНОГО ПРАВА: ПАРАДИГМАЛЬНИЙ ВИМІР.....	392
<i>USTYCH, SERHIY</i> : СУЧАСНІ ТРАНСКУЛЬТУРНІ ТЕНДЕНЦІЇ І ЗАКАР- ПАТТЯ.....	396
<i>USTYCH, SERHIY; BENCHAK, OLESYA</i> : СУТНІСТЬ, ФУНКЦІОНУВАН- НЯ ТА РОЗВИТОК СУЧАСНИХ ТРАНСКОРДОННИХ СИСТЕМ	397
<i>VANČO, ILDIKÓ</i> : THE TEACHING OF THE SLOVAK LANGUAGE IN SCHOOLS WITH HUNGARIAN AS THE LANGUAGE OF INSTRUCTION IN SLOVAKIA: GENERAL OVERVIEW.....	401
<i>VOVKANYCH, IVAN</i> : ПОЛІКУЛЬТУРНИСТЬ У ВИКЛАДАННІ ІСТОРІЇ	402
<i>VRÁBELY, TAMÁS</i> : MULTICULTURAL EDUCATION: WAYS AND METHODS OF IMPLEMENTATION IN UKRAINE	403
<i>VRAUKÓ, TAMÁS</i> : CODE SWITCHING IN HISPANIC-AMERICAN NARRATIVES	407
<i>WAWRZONEK, MICHAŁ</i> : ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ ЯК МІЖНАРОДНА ПРОБЛЕМА – НА ПРИКЛАДІ ПОЛЬЩІ, УКРАЇНИ ТА ІЗРАЇЛЯ	408
<i>WOŁEK, ARTUR</i> : OFFICIAL USE OF MINORITY LANGUAGES: BETWEEN SYMBOLIC POLITICS AND LOCAL PUBLIC POLICIES	413

ВПЛИВ УГОРСЬКОГО ЧИННИКА НА ОСОБЛИВОСТІ ПАРТІЙНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Shelemba, Mykhaylo; Shelemba, Marta
Шелемба, Михайло; Шелемба, Марта
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна
Ukraine

Партійна конкуренція виступає однією з основних складових політичної конкуренції в суспільстві на різних рівнях і пов'язана з рівнем електоральних переваг, станом мобілізації громадянського населення для участі у виборчих процесах. Теоретико-методологічний та практичний інтерес політичної науки щодо дослідження питань партійної конкуренції пов'язаний як із змінами та розвитком партійної системи, так і з потребою створення новітньої історії формування цього явища в електоральному просторі. Створення масштабної бази розвитку партійної конкуренції в рамках виборчих процесів на різних рівнях дозволяє також здійснювати порівняльний аналіз на рівні країн. З урахуванням того, що в Україні триває процес становлення партійної системи, аналіз розвитку партійної конкуренції вважаємо актуальним та таким, що розширює науково-практичну базу дослідження. Важливим аспектом формування картини партійної конкуренції в Закарпатській області є вплив угорського чинника.

Угорці є найчисельнішою національною меншиною на Закарпатті. Згідно з даними Всеукраїнського перепису населення 2001 р., на території області проживає 151,5 тис. угорців (12,1 % населення) з 156,6 тис. у межах всієї України (0,3 % всього населення України) [1]. Найбільша кількість угорців проживає у Берегівському (76,14 % населення всього району), Ужгородському (33,36 %), Виноградівському (26,17 %) та Мукачівському районах. Характерним для угорців України є те, що вони слабо інтегруються у загальноукраїнський контекст, добре зберігають свої традиції, культуру, мову, підтримують тісні стосунки з Угорською Республікою. Підтвердженням цього є вислів голови Товариства угорської культури Закарпаття (ТУКЗ) М.Ковача, що «... у нас, тутешніх угорців, є подвійна місія: нам потрібно знайти собі місце як громадянам України, а з культурницької точки зору – прив'язуватися

до історичної батьківщини...» [7, с. 1-2]. За роки незалежності угорці розбудували національну систему освіти та виховання, створили чимало національно-культурних товариств, володіють угорськомовними засобами масової інформації в краї.

Угорська громада Закарпаття бере активну участь у політичному житті України, і області зокрема. Як справедливо зауважує Ю. О. Остапеч, з огляду на те, що в Україні на законодавчому рівні у виборчому праві не визначено тих або інших прерогатив для розвитку національних меншин, їх представники беруть участь у парламентських виборах за мажоритарними округами та балотуються на місцевих виборах за списками певних політичних партій [5, с. 393]. Відповідно, угорці беруть участь в електоральних процесах шляхом просування у владу своїх представників для можливості захищати власні права та інтереси в країні. Це, в свою чергу, впливає на побудову карти партійної конкуренції Закарпаття.

На нинішньому етапі розвитку політичної науки існують різні методологічні підходи до оцінки явища партійної конкуренції, відбувається постійний пошук щодо оптимізації аналітичного інструментарію. В рамках нашого дослідження проблема партійної конкуренції в Закарпатській області буде розглянута саме з використанням методу М. Нагаями.

Досліджувана методика Трикутника Нагаями може застосуватись до різних видів виборів (парламентських, місцевих тощо). Згідно з умовами методики, Трикутник Нагаями може бути зображений за допомогою графіку, при цьому вісь Х якого буде містити результати (у %), отримані політичною партією-лідером електоральної підтримки (перша партія), а вісь Y – результати виборів, які отримує політична партія, що опинилась на другому місці голосування.

Передбачено, що результати виборів повинні бути обмежені трикутником, вершина якого означає результат 50: 50, лівий сегмент – ситуації, за яких провідній партії не вдалося набрати 50% голосів, правий – якщо партія-лідер отримує більше 50% голосів виборців.

Результати, які відповідають графічним сегментам $H+A+B+C$, відповідають стану, коли у відповідних виборчих територіях (районах, округах) є не впливові треті політичні партії, а дві найпотужніші отримують більшу частку голосів виборців.

За результатів, якщо $H+A+F+G$, складається ситуація, коли території (виборчі округи, райони тощо) мають інтенсивну конкуренцію,

як мінімум, між двома політичними партіями. Якщо демонструється графічна позиція електоральної підтримки за сегментом:

H+A – виявляємо виборчі території, які розвиваються в умовах біполярної конкуренції (еквілібріум Дюверже);

D+E – відмічаємо виборчі райони (території), в яких немає домінування двох найбільш крупних політичних партій в електоральному просторі, і вони не створюють становище інтенсивної конкуренції;

F – спостерігаємо виборчі території, які характеризуються суттєвою багатопартійною конкуренцією (поліцентричною конкуренцією);

C – вирізняємо виборчі території, в яких домінує тільки одна політична партія (ознака моноцентричної конкуренції);

G – відзначаємо відсутність домінантної партії на більшості території й мінімальні розриви між політичними силами, що посіли перше та друге місця [6].

Вивчення впливу угорського чинника на особливості партійної конкуренції в Закарпатській області проведено за результатами виборів до обласної ради в 2010 р., 2015 р. із використанням методики Трикутника Нагаями.

Результати розрахунків (табл. 1, рис. 1) свідчать, що під час виборів у 2010 р. найбільшу електоральну підтримку у більшості районів Закарпатської області здобули дві політичні сили. Це – Єдиний центр та Партія регіонів.

У контексті цих виборів представники угорської національної меншини здобули найбільшу підтримку в Берегівському районі. Національна угорська меншина представляє більшість на цій території Закарпаття.

Берегівський район за розподілом електоральної підтримки, як і Великоберезнянський, Виноградівський, Воловецький, Іршавський, Міжгірський, Свалявський, Ужгородський, потрапив до сегменту трикутника G. Це обумовлено тим, що конкуренція між першою партією (Єдиний центр) та другою (Демократична партія угорців України) не забезпечила суттєвого домінування однієї з політичних сил, розрив у результатах голосування був невеликим. Значні електоральні переваги партії національної меншості пов'язані з національним складом району, територіальною близькістю до Угорщини.

Вивчення аналітичних матеріалів, графіку Трикутника Нагаями показує, що місцеві вибори в Закарпатській області в 2010 р. не проілюстрували гострої політичної боротьби. Через відсутність орієнтиру

політичних сил на вирішення місцевих питань сформувалась невисока підтримка кожної з партій, населення не змогло визначити політичного курсу партій. Угорці та так званий угорський чинник не суттєво позначився на загальній картині всієї Закарпатської області, але мав місце саме в рамках території компактного розташування цієї національної меншини.

Аналіз загальної картини місцевих виборів у Закарпатській області в 2015 р. (табл. 2, рис. 2) свідчить про те, що найбільші лідерські позиції займають політичні сили: Єдиний центр на чолі з В. Балогою, БПП, який у регіоні очолював Г. Москаль, Партія «Відродження», сформована переважно з колишніх членів Партії регіонів, якою фактично на рівні області керує М. Ланьо, КМКС Партія угорців України на чолі з В. Брензовичем, БЮТ.

У Берегівському районі визначилась ситуація, коли перша партія (КМКС Партія угорців України) отримала найвищу підтримку в регіоні (47,1% голосів), хоча не змогла забезпечити половини 50% голосів виборців. Вказана партія має велику підтримку через близьку територіальну близькість з Угорщиною, національний склад населення району. У районі другою за електоральною підтримкою під час місцевих виборів 2015 р. стала політична сила Єдиний центр. Вказаний район за рівнем виборчої підтримки першої партії майже наблизився до категорії територій, в яких політична сила отримує 50% голосів (за методикою Трикутника Нагаями).

Але все ж через вплив інших партій дана територія залишилась в зоні дії стану, за якого провідній партії не вдалося набрати половини голосів виборців (ліва частина трикутника, зображеного на рис. 2). У цій же зоні опинився Мукачівський район, де першою партією за ступенем електоральних переваг була політична сила Єдиний центр (38% голосів), а другою – Партія «Відродження» (12,9% голосів). Слід відмітити, що виборча підтримка Єдиного центру в цьому районі була високою, порівняно з іншими, але якщо порівнювати аналогічні результати 2010 р., то вказана партія суттєво втратила власні позиції за рахунок зміцнення позицій нових партій, зокрема, БПП. БПП завдяки політичному менеджменту Г. Москаля суттєво зміцнив присутність у регіоні під час місцевих виборів у 2015 р.

Інші райони за характером електоральної підтримки потрапляють до зони сегменту G, що показує території, в яких не сформувалась потужна домінуюча перша партія, і розриви між першою та другою

партіями-лідерами є не значними. У цьому випадку слід виокремити тільки: Воловецький район, де намітився більш значний розрив між першою партією (Партія «Відродження»), яка отримала 32,5% голосів та другою (БЮТ) партією, яку підтримало 20,8% виборців; Іршавський район, в якому першій партії (Єдиний центр) виборці надали 29,8% голосів, а другій (БПП) – 12,7% голосів. Незважаючи на такі розходження, в цих районах не намітилось вагомого домінування однієї політичної сили.

Також необхідно підкреслити тенденцію зменшення підтримки Єдиного центру під час виборів в 2015 р. по всій території Закарпатської області, окрім Іршавського, Тячівського та Хустського районів.

Треба відзначити райони, в яких спостерігалась найменша конкурентна боротьба, і був найменший розрив у підтримці виборців. Такі райони є найбільш характерними для сегменту трикутника G. Зокрема, це Великоберезнянський, Виноградівський, Міжгірський, Перечинський, Рахівський, Свалявський, Ужгородський райони.

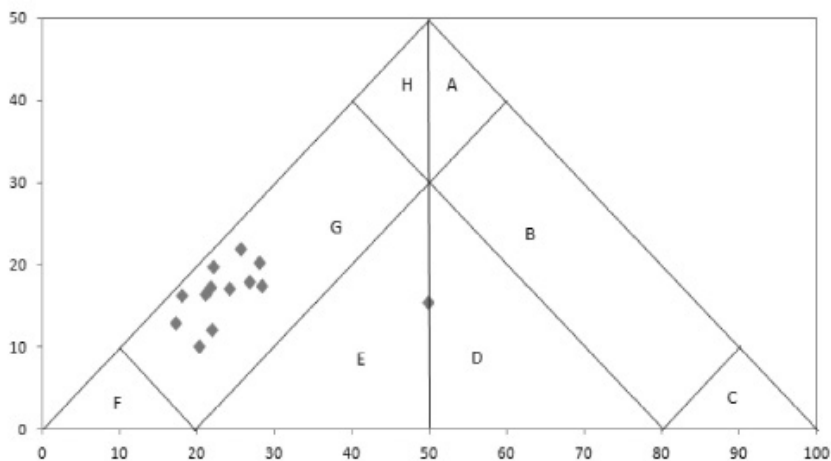
У Виноградівському районі (сегмент G) під час місцевих виборів 2015 р. КМКС Партія угорців України була першою партією за ступенем електоральних переваг завдяки виборцям, які підтримували власного представника. Незважаючи на невисокий рівень конкуренції цієї партії порівняно з двома другими за рівнем підтримки партіями в районі (Єдиний центр, Партія «Відродження»), можемо відмітити достатню активність угорців у політичному житті свого краю.

В Ужгородському районі (сегмент G) в ході цих виборів у 2015 р. КМКС Партія угорців України посіла друге місце і поступилася із незначним відривом Партії «Відродження». Хоча у цьому районі і не спостерігалось вагомої партійної конкуренції, участь виборців з угорської національної меншини є достатньо вагомою та такою, що забезпечує представництво в органах місцевої влади.

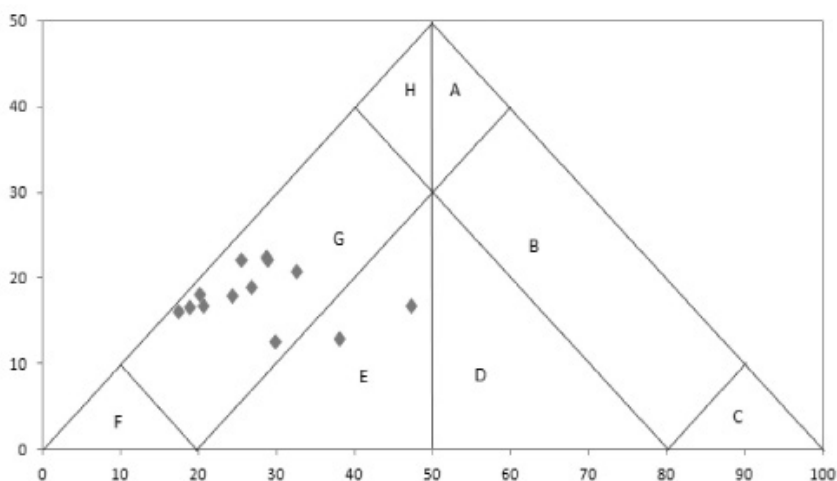
Дослідження дало можливість проаналізувати характер партійної конкуренції між основними політичними силами, які зайняли провідні позиції в районах Закарпатській області під час місцевих виборів в Україні в 2015 р. Для аналізу була використана графічна методика Трикутника Нагаями. Результати даних місцевих виборів у Закарпатській області в 2010, 2015 рр. свідчать про те, що в даному регіоні не відмічалось гострої конкурентної боротьби, явка виборців в 2015 р. порівняно з 2010 р. впала більше ніж на 5%, в електоральному про-

сторі прикордонних з Угорщиною територій посилились позиції партії угорської національної меншини, у виборчих районах не сформувалось єдиної політичної сили, яка була доміантною та отримала б половину голосів виборців. Аналіз дозволяє констатувати, що вплив угорського чинника на картину партійної конкуренції в Закарпатській області зростає в умовах електорального простору регіону.

Рис. 1. Графічна картина партійної конкуренції (Трикутник Нагаями) за результатами табл. 1.

Рис. 2. Графічна картина партійної конкуренції (Трикутник Нагаями) за результатами табл. 2.

Таблиця 1. Вихідні дані для побудови Трикутника Нагаями та оцінки конкурентних позицій політичних партій у виборчих територіальних одиницях (районах) за результатами виборів до Закарпатської обласної ради в 2010 р. (складено за даними [2;3])

№ п/п	Назва виборчої територіальної одиниці (району)	% електоральної підтримки на виборах		Назва 1 партії	Назва 2 партії
		Перша партія	Друга партія		
1	Берегівський (Берегівський р-н, м. Берегово, взяли участь 36594 виборці, 49 виборчих дільниць)	21,55	17,43	Єдиний центр	Демократична партія угорців України
2	Великоберезнянський (взяли участь 14100 виборців, 39 виборчих дільниць)	21,91	19,8	Єдиний центр	Партія Регіонів
3	Виноградівський (взяли участь 49849 виборці, 64 виборчих дільниць)	20,85	16,54	Єдиний центр	Партія Регіонів
4	Воловецький (взяли участь 14111 виборців, 28 виборчих дільниць)	25,43	22,05	Єдиний центр	Партія Регіонів
5	Іршавський (взяли участь 42120 виборців, 58 виборчих дільниць)	24,01	17,16	Єдиний центр	Партія Регіонів
6	Міжгірський (взяли участь 35301 виборці, 49 виборчих дільниць)	20,1	10,27	Єдиний центр	Партія Регіонів
7	Мукачівський (Мукачівський р-н, м. Мукачево, взяли участь 72181 виборці, 125 виборчих дільниць)	49,6	15,52	Єдиний центр	Партія Регіонів
8	Перечинський (взяли участь 17443 виборці, 30 виборчих дільниць)	27,88	20,46	Партія Регіонів	Єдиний центр
9	Рахівський (взяли участь 30752 виборці, 40 виборчих дільниць)	21,73	12,24	Партія Регіонів	Єдиний центр
10	Свалявський (взяли участь 25077 виборців, 34 виборчих дільниць)	28,15	17,54	Єдиний центр	Партія Регіонів
11	Тячівський (взяли участь 53620 виборці, 71 виборчих дільниць)	26,57	18,05	Партія Регіонів	Єдиний центр
12	Ужгородський (Ужгородський р-н, м. Ужгород, м. Чоп, взяли участь 91005 виборці, 140 виборчих дільниць)	17,84	16,42	Єдиний центр	Партія Регіонів
13	Хустський (Хустський р-н, м. Хуст, взяли участь 46934 виборці, 64 виборчих дільниць)	17,10	12,99	Партія Регіонів	Фронт змін

Таблиця 2. Вихідні дані для побудови Трикутника Нагаями та оцінки конкурентних позицій політичних партій у виборчих територіальних одиницях (районах) за результатами виборів до Закарпатської обласної ради в 2015 р. (складено за даними [4])

№ п/п	Назва виборчої територіальної одиниці (району)	% електоральної підтримки на виборах		Назва 1 партії	Назва 2 партії
		Перша партія	Друга партія		
1	Берегівський (взяли участь 20625 виборців)	47,1	16,8	КМКС Партія угорців України	Єдиний центр
2	Великоберезнянський (взяли участь 12188 виборців)	20	18,2	БПП	Єдиний центр
3	Виноградівський (взяли участь 39353 виборці)	20,6	16,8	КМКС Партія угорців України	Єдиний центр, Відродження
4	Воловецький (взяли участь 13125 виборці)	32,5	20,8	Відродження	БЮТ
5	Іршавський (взяли участь 36364 виборці)	29,8	12,7	Єдиний центр	БПП
6	Міжгірський (взяли участь 22283 виборці)	26,7	19	БПП	Єдиний центр
7	Мукачівський (взяли участь 41101 виборців)	38	12,9	Єдиний центр	Відродження
8	Перечинський (взяли участь 14533 виборців)	25,4	22,2	БПП	Відродження
9	Рахівський (взяли участь 27304 виборці)	24,3	18	БПП	Єдиний центр
10	Свалявський (взяли участь 21467 виборців)	18,7	16,6	Єдиний центр	Відродження
11	Тячівський (взяли участь 44616 виборці)	28,6	22,50	Єдиний центр	БПП
12	Ужгородський (взяли участь 43614 виборці)	17,4	16,10	Відродження	КМКС Партія угорців України
13	Хустський (взяли участь 29992 виборці)	28,70	22,10	Єдиний центр	БПП

Список використаної літератури

1. Декларація про принципи співробітництва між Українською Радянською Соціалістичною Республікою та Угорською Республікою по забезпеченню прав національних меншостей // Зібрання чинних міжнародних договорів України. Т.1. К., 2001. С. 269–274.
2. Місцеві вибори - 2010. Пульс країни / відп. редактори Когут А., Сідаш К. Київ: Лабораторія законодавчих ініціатив, 2011. 228 с.
3. Місцеві вибори 2010 р. [Електронний ресурс] // ЦВК: [сайт]. Київ. 2018. URL: <http://www.cvk.gov.ua/pls/vm2010/wp001> (дата звернення: 12.02.2018).
4. Місцеві вибори 2015 р. [Електронний ресурс] // ЦВК: [сайт]. Київ. 2018. URL: <http://www.cvk.gov.ua/pls/vm2015/wm001> (дата звернення: 12.02.2018).
5. Остапець Ю.О. Електоральна поведінка та представництво в органах влади угорської громади Закарпаття // Збірник наукових праць «Гілея: науковий вісник». 2016. Вип. 113. С. 392-397
6. Grofman B., Chiaramonte A., D'Alimonte R., Feld Scott L. Comparing and Contrasting the Uses of Two Graphical Tools for Displaying Patterns of Multiparty Competition: Nagayama Diagrams and Simplex Representations // Party Politics. 2004. Vol. 10. Pp. 273–299.
7. Nemzetközi tudományos konferencia // Kárpáti igazszó. 2000. december 2. P. 1–2.

Полікультурність та різноманітність у 21 столітті. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Полікультурність та різноманітність у XXI столітті», Берегове, 27–28 березня 2018 року / Редактори: Еніке Надь-Коложварі, Сільвія Ковач – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2018. – 420 с.

ISBN 978-617-7692-09-5

Збірник містить тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Полікультурність та різноманітність у XXI столітті», яка відбулася 27–28 березня 2018 року в м. Берегове. Організаторами конференції стали кафедра філології Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II і кафедра полікультурної освіти та перекладу факультету історії та міжнародних відносин Ужгородського національного університету.

УДК: 061.3

П– 79

Науково-довідкове видання

**ПОЛІКУЛЬТУРНІСТЬ ТА РІЗНОМАНІТНІСТЬ
У 21 СТОЛІТТІ**

Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 27–28 березня 2018 року

Збірник тез доповідей

2018

Редактори:

Еніке Надь-Коложварі – Сільвія Ковач

Коректура:

Ільдико Гріца-Варцаба, Маріанна Левріні, Олександр Кордонець

Верстка:

Вікторія Товтін, Олександр Добош

Обкладинка:

Іштван Коложварі, Олександр Добош

Відповідальний за випуск:

Ільдико Орос, Олександр Добош

Видавництво та поліграфічні послуги: ТОВ «РІК-У»

88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36, e-mail: print@rik.com.ua

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції*

Серія ДК 5040 від 21 січня 2016 року

Підписано до друку 22.10.2018.

Папір офсетний. Ум. друк. арк. 11,7. Формат 70x100/16.

Замовл. № 2520. Тираж 200.